UDC 347.91/95:347.99
DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.1.33

LEGAL NATURE OF POSTPONEMENT OF EXECUTION, CHANGE OR ESTABLISHMENT OF THE METHOD AND PROCEDURE OF EXECUTION OF A DECISION IN CIVIL PROCEEDINGS

Vorobel U.B.,
Doctor of Philosophy in Law,
Senior Lecturer of the Department of Civil Law Disciplines,
Institute of Law, Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0003-0480-5394

Vorobel U.B. Legal nature of postponement of execution, change or establishment of the method and procedure of execution of a decision in civil proceedings.

This article is devoted to the general theoretical analysis of the legal nature of such a legal phenomenon as the postponement of execution, modification, or establishment of the method and procedure of executing a decision in civil proceedings, viewed through the lens of proposed doctrinal definitions of this cross-sectoral legal institute.

It is determined that in modern civil proceedings, issues of postponement and installment of execution, modification, or establishment of the method and procedure of executing court decisions are among the aspects that determine the effectiveness and fairness of justice.

Attention is drawn to the fact that, under certain circumstances, postponement of execution, modification, or establishment of the method and procedure of executing a decision is more justified and rational during the execution of a court decision. It is precisely these measures – postponement, installment of execution, modification, or establishment of the method and procedure of execution – that allow for balancing the interests of all participants in the enforcement proceedings, as well as creating the possibility for the actual execution of the court decision in the future.

The article examines scientific positions regarding the legal definition of such concepts as postponement and installment of execution, modification of the method of executing court decisions, and modification of the procedure for their execution.

Based on the analysis, it is concluded that postponement, installment of execution, modification, or establishment of the method and procedure of execution are primarily aimed at ensuring the timely, complete, and impartial execution of a decision, and thereby, the actual restoration of violated rights, freedoms, and interests of individuals. Consequently, by their legal nature, these measures are more about balancing the interests of the parties in enforcement proceedings, with the aim of ensuring the full execution of the court decision and achieving the ultimate goal of judicial protection – the restoration of the violated right.

Key words: court decision, civil proceedings, court, enforcement officer, postponement and installment of execution, method and procedure of executing court decisions.

Воробель У.Б. Правова природа відтермінування виконання, зміни чи встановлення способу і порядку виконання рішення в цивільному судочинстві.

Стаття присвячена загальнотеоретичному аналізу правової природи такого правового явища, як відтермінування виконання, зміни чи встановлення способу і порядку виконання рішення в цивільному судочинстві крізь призму запропонованих доктринальних визначень цього міжгалузевого правового інституту.

Визначено, що у сучасному цивільному судочинстві питання відстрочення та розстрочення виконання, зміни чи встановлення способу і порядку виконання судових рішень є одним із аспектів, що визначає ефективність і справедливість правосуддя.

Звернено увагу на те, що в процесі виконання судового рішення за певних обставин більш виправданим та раціональним є відтермінування виконання, зміна чи встановлення способу і по-

рядку виконання рішення. Саме відстрочка, розстрочка виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання дозволяють забезпечити баланс інтересів усіх учасників виконавчого провадження, а також створити можливість дійсного виконання судового рішення в майбутньому.

Досліджено наукові позиції щодо правового визначення сутності таких понять, як відстрочення та розстрочення виконання, зміна способу виконання судових рішень та зміна порядок їх виконання.

На підставі аналізу зроблено висновок, що відстрочка, розстрочка виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання передусім спрямовані на забезпечення своєчасного, повного та неупередженого виконання рішення, а отже, і реального відновлення порушених прав, свобод, інтересів осіб, а відтак за своєю правовою природою це радше засоби збалансування інтересів сторін виконавчого провадження з метою забезпечення повного виконання судового рішення та досягнення кінцевої мети судового захисту – відновлення порушеного права.

Ключові слова: судове рішення, цивільне судочинство, суд, виконавець, відстрочення та розстрочення виконання, спосіб і порядок виконання судових рішень.

Formulation of the problem. Enforcement of a court decision is an integral part of everyone's right to judicial protection and includes, in particular, a legislatively defined set of actions aimed at protecting and restoring the violated rights, freedoms, and legitimate interests of individuals and legal entities, society, and the state (paragraph 2 of the reasoning section of the Constitutional Court of Ukraine's decision dated December 13, 2012, No. 18-rp/2012) [1].

Thus, the enforcement of a court decision, as the final stage of judicial proceedings, serves as an indicator that signals the effectiveness of the legal protection system for violated, unrecognized, or disputed rights and interests of an individual. In other words, it becomes a kind of litmus test for the entire judicial protection system, as a court decision that cannot be enforced through compulsory measures is merely a fiction of a person's right to access the courts and to judicial proceedings.

However, there are cases where, under certain circumstances, it is more justified and rational to postpone the execution of a court decision, modify, or establish the method and procedure for its enforcement. Taking such actions allows for maintaining a balance of interests among all participants in the enforcement proceedings and creates the possibility for the actual execution of the court decision in the future [2, c. 70-71].

Analysis of recent research and publications. The legal characterization of the institution of postponement of execution, modification, or establishment of the method and procedure for enforcing decisions in civil proceedings has been the subject of research by scholars such as O. Verba, V. Petrov, V. Prytulyak, N. Serhiyenko, S. Suleymanova, S. Fursa, O. Khotynska-Nor, and many others. However, among the sources of legal doctrine, there is a lack of comprehensive and thorough studies specifically addressing the legal nature of such a complex legal institution as the postponement and installment of execution, modification, or establishment of the method and procedure for enforcing court decisions.

The purpose of the article is to conduct a comprehensive and thorough general theoretical analysis of the legal nature of such a legal phenomenon as the postponement of execution, modification, or establishment of the method and procedure for enforcing a decision in civil proceedings through the lens of proposed doctrinal definitions of this cross-sectoral legal institution.

Presentation of the main research material. According to Part 1 of Article 33 of the Law of Ukraine «On Enforcement Proceedings», if there are circumstances that complicate or make it impossible to enforce a decision (such as the illness of a party to the enforcement proceedings, a business trip, a natural disaster, etc.), the parties have the right to apply to the court that heard the case as the court of first instance with a request for a postponement or installment of the decision's enforcement. The decision regarding the installment is executed in the part and within the timeframe established by this decision [3].

When deciding on the postponement or installment of the enforcement of a court decision, the court also considers the following: 1) the degree of the defendant's fault in the dispute; 2) in the case of an individual, serious illness of the person or their family members, and their financial situation; 3) natural disasters, other extraordinary events, etc. (Part 4 of Article 435 of the Civil Procedure Code of Ukraine) [4].

According to Part 3 of Article 33 of the Law of Ukraine «On Enforcement Proceedings», if there are circumstances that complicate or make it impossible to enforce a court decision, the parties, as well as

the executor upon the parties' request, or the state executor on their own initiative in cases provided by the Law of Ukraine «On State Guarantees for the Enforcement of Court Decisions», have the right to apply to the court that heard the case as the court of first instance with a request to establish or change the method and procedure for enforcing the decision [3].

A motion to establish or change the method or procedure of enforcement, to postpone or allow installment payments for the enforcement of a court decision is considered within ten days from the date it is received, in a court hearing with notification of the parties involved. A ruling is issued regarding the postponement or installment of enforcement, the establishment or modification of the method and procedure for enforcement, or the refusal to perform the corresponding procedural actions, and this ruling can be appealed. In necessary cases, the ruling is sent to the bank where the debtor is located, or to the state or private executor (Part 2, 7 of Article 435 of the Civil Procedure Code of Ukraine) [4].

One of the drawbacks of the institution of postponement of execution, modification, or establishment of the method and procedure for enforcing a decision, which has been repeatedly noted in the academic literature, is the lack of legislative definitions for these legal categories. In the doctrine of both civil procedural law and enforcement proceedings, there is an overwhelming variety of interpretations of these concepts.

For example, according to Yu. Bilousov and O. Verba, postponement of execution should be understood as the shifting by the authority that issued the enforcement document of the start of the enforcement period to a later date than is provided by the general rules of enforcement proceedings [5, p. 880]; during the period for which the postponement is granted, enforcement actions are not carried out, and coercive measures are not applied [6, p. 107].

L. Ostafiichuk defines the postponement of a court decision's execution as a deferral of the proper time frame for the full execution of the court decision. The granting of a postponement by the court involves setting a new specific date, which is later than the original one, upon the arrival of which, and after the postponement period ends, the decision must be fully executed [7, p. 207].

A. Hryhorenko and L. Hryhorenko, O. Khotynska-Nor, P. Mikulyak, V. Prytulyak, N. Telegina and T. Yashchuk adhere to the position that the postponement of the execution of a decision should be understood as delaying it for a certain period or extending the execution period to a new date determined by the court [8, p. 57; 9, p. 63; 10, p. 153; 11, p. 724; 12, p. 77; 13, p. 135].

One of the most comprehensive definitions of the concept of «postponement of the execution of a court decision» is provided by V. Petrov, who understands it as the justified and reasoned establishment by the court of a new term (deadline) for execution in connection with the substantiated existence of circumstances that complicate the execution of the decision within the previous term (deadline) or make it temporarily impossible. This is provided that it has been proven that these circumstances will be resolved by the new execution term (deadline); that these circumstances were not artificially created to delay or avoid the execution of the court decision; that no bad faith intent is found in the actions of the applicant; and that these circumstances do not excessively negatively affect the creditor and other persons [14, p. 80].

Scholars most often define the installment execution of a court decision as the establishment of a period during which the court's decision is executed in parts, as determined by the court, over a specified period of time [5, p. 880; 6, p. 109; 7, p. 208; 8, p. 58; 9, p. 63; 10, p. 153; 11, p. 724; 12, p. 77; 13, p. 135; 14, p. 78].

V. Petrov interprets the installment execution of a court decision as the justified and reasoned establishment by the court of a procedure for executing the decision in parts, with specific intervals of time, due to the presence of circumstances that complicate the execution of the decision within the previous term (deadline) or make it impossible. This is provided that it has been proven that these circumstances will not hinder the execution within the order and terms set by the court; that these circumstances were not artificially created to delay the execution of the court decision, and that no bad faith intent is found in the actions of the applicant; and that these circumstances do not excessively negatively affect the creditor and other persons [14, p. 80].

In doctrine, a change in the method and procedure of executing a decision is commonly understood either as the replacement of one measure of enforcement with another [14, p. 78; 15, p. 27] or as the court's determination of new measures for the implementation of the decision in cases where it is impossible to execute it in the manner and by the method previously established [8, p. 58; 9, p. 65; 10, p. 153]. This change in the method of execution is possible by altering the form of execution specified

in the decision (monetary or property), for instance, when the debtor lacks the property awarded to the plaintiff in kind or sufficient funds to cover the debt [9, p. 65]. However, involving another creditor in the enforcement proceedings is not considered a change in the method and procedure of executing the court's decision [16, p. 349; 17, p. 190].

The Supreme Court, noting that the concepts of «method and procedure» of executing a court decision have a special meaning related to enforcement proceedings, points out that they refer to the specific sequence and content of enforcement actions performed by the state executor in accordance with the Law of Ukraine «On Enforcement Proceedings». Therefore, the method of executing a court decision is the manner of implementing and carrying out the method of protection established by Article 16 of the Civil Code of Ukraine. A change in the method of executing a court decision should be understood as the court's adoption of new measures for the implementation of the decision in cases where it is impossible to execute it in the previously established manner [18; 19].

It should be noted that the academic literature reflects a varied interpretation of these judicial powers. For instance, some authors view the postponement and installment of a court decision's execution as a means of encouraging voluntary compliance [20, p. 148; 21, p. 62; 22, p. 92], while others perceive them as a limitation on the creditor's right to judicial protection. They argue that, in essence, the postponement of a court decision's execution is a procedural method that temporarily deprives the creditor of the right to demand forced execution and gives the debtor the legal grounds not to comply with a court decision that has come into force and is thus obligatory. This interpretation also partially applies to the installment of execution [12, p. 74]. Since current legislation assigns the resolution of the issue of granting a postponement or installment of execution to the court that issued the enforcement document, and thus rendered the decision, the court, in approving such a request, enters into a contradiction with itself: with «one hand», it «gives» the party in whose favor the decision was made the opportunity for actual protection of their rights, while with the «other hand», it takes this opportunity away [9, p. 64].

We, however, lean towards the opinion expressed by N. Serhiienko, who argues that the postponement, installment of execution, and the alteration or establishment of the method and procedure of execution are primarily aimed at ensuring the timely, complete, and impartial execution of a decision, thereby leading to the actual restoration of the violated rights, freedoms, and interests of individuals [23, p. 185]. Consequently, by their legal nature, these measures are rather means of balancing the interests of the parties in enforcement proceedings, with the goal of ensuring the full execution of the court's decision and achieving the ultimate objective of judicial protection – the restoration of the violated right.

Conclusions. Thus, in the process of enforcing a court decision, under certain circumstances, it may be more justified and rational to postpone the execution, change, or establish the method and procedure of execution. It is the postponement, installment execution, change, or establishment of the method and procedure of execution that allows for maintaining a balance of interests of all participants in the enforcement proceedings, as well as creating the possibility for the actual execution of the court decision in the future.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Рішення Конституційного Суду України від 13.12.2012 № 18-рп/2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-12#Text (дата звернення: 15.08.2024).
2. Цивільний та виконавчий процес: міжгалузеві зв'язки. Особливості розгляду судами певних категорій справ та виконання судових рішень: монографія / за заг. ред. Фурси С.Я., Русецької О.О., Хорватової О.О. Київ: Алерта, 2024. 926 с.
3. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19 (дата звернення: 15.08.2024).
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text (дата звернення: 15.08.2024).
5. Цивільний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. Н.В. Василини, Б.І. Гулька, О.О. Кота. Київ: ВД «Дакор», 2021. 1028 с.
6. Верба О. Вирішення судом питань, пов'язаних із настанням обставин, які ускладнюють або унеможливлюють виконання рішення. *Вісник Львівського університету ім. Івана Франка. Серія «Юридична»*. 2009. Випуск 49. С. 106–117.

7. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
8. Григоренко А.В., Григоренко Л. С. Практичний коментар Закону України «Про виконавче провадження». К.: «Центр учбової літератури», 2013. 412 с.
9. Хотинська-Нор О.З. Відстрочка, розстрочка, зміна способу та порядку виконання рішення суду в контексті права на судовий захист. *Вісник Академії адвокатури України*. 2007. Вип. 10. С. 63–67.
10. Микуляк П.П. Самоконтроль суду першої інстанції в цивільному процесі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Ужгород, 2020. 223 с.
11. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України / за заг. ред. Н.Ю. Голубєвої. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 840 с.
12. Притуляк В.М. Правове регулювання розстрочки або відстрочки на стадії примусового виконання рішення суду. *Право і суспільство*. 2015. № 3. Ч. 2. С. 72−77.
13. Ящук Т. І., Телегіна Н.О. Узагальнення судової практики вирішення процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). *Судова апеляція*. 2016. № 3 (44). С. 108–159.
14. Петров В. Про поняття відстрочки й розстрочки виконання рішення господарського суду. *Jurnalul juridic naţional: teorie şi practică*. 2015. № 4. Т. 1. С. 77−81.
15. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар: у 2 т. / За заг. ред. С.Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С.Я. ; КНТ, 2009. Т. 2. 816 с.
16. Виконавче провадження: навч. посіб. (у схемах і таблицях) (електронне видання) / Ю.М. Юркевич, О.Б. Верба-Сидор, Н.М. Грабар та ін.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О.Б. Верби-Сидор. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 600 с.
17. Виконавче провадження : підручник / за ред. Н.Ю. Голубєвої. Одеса : Фенікс, 2020. 459 с.
18. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 27.06.2018 р. у справі № 713/1062/17. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/75042511 (дата звернення: 15.08.2024).
19. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 03.10.2018 р. у справі № 523/7319/16-ц. URL: http://iplex.com.ua/doc.php?regnum= 76945280&red=100003f996e2156423945d0dfb2b7a3cfb09c4&d=5 (дата звернення: 15.08.2024).
20. Петров В.С. Щодо окремих практичних проблем відстрочки та розстрочки виконання рішення господарського суду. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Випуск 4. Том 1. С. 147–150.
21. Смотрич Д.В. Процесуально-правові засади виконання судових рішень в адміністративних справах: дис. на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Львів, 2021. 242 с.
22. Сулейманова С. Щодо можливості відстрочення або розстрочення виконання рішення міжнародного комерційного арбітражного суду: правове регулювання та судова практика. *Слово Національної школи суддів України*. 2021. № 2 (35). С. 85−94.
23. Сергієнко Н.А. До питань відстрочки, розстрочки виконання, зміни чи встановлення способу і порядку виконання рішень у цивільних справах. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 1. С. 183−186.